

Besluit

Ons kenmerk : ACM/UIT/644329
Zaaknummer : ACM/24/190454
Datum : 25 maart 2025

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 14, zevende lid, van Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (herschikking) tot goedkeuring van het rapport van TenneT TSO B.V. ter vaststelling van structurele congestie overeenkomstig artikel 14, zevende lid, van Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (herschikking).

Samenvatting

TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) heeft een rapport ter vaststelling van structurele congestie in het Nederlandse elektriciteitsnet op zee (hierna: structurele congestierapport) ter goedkeuring ingediend bij de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM). Indien de ACM het rapport goedkeurt, dient Nederland de congestie te adresseren door een actieplan vast te stellen of de biedzone configuratie aan te passen.

TenneT ontwikkelt een hybride interconnector genaamd 'LionLink'. Deze hybride interconnector zal de elektriciteitsnetwerken van Nederland en het Verenigd Koninkrijk verbinden door middel van een kabel tussen het Verenigd Koninkrijk en het platform voor de netaansluiting op zee van windpark Nederwiek 3. Van dat platform loopt tevens een kabel naar de Nederlandse kust.

De kabel van het platform naar de Nederlandse kust dient zowel voor transport van de door Nederwiek 3 opgewekte elektriciteit als voor grensoverschrijdende handel van elektriciteit via LionLink. Gezien de opzet van een hybride interconnector zal er onder bepaalde omstandigheden congestie optreden, namelijk als er tegelijkertijd significante import van elektriciteit uit het Verenigd Koninkrijk en elektriciteitsproductie door het windpark plaatsvindt.

TenneT presenteert in het structureel congestie rapport marktsimulaties op basis van verschillende scenario's en klimaatjaren om te berekenen hoe vaak er congestie optreedt wanneer LionLink en het windpark operationeel zijn. De ACM heeft TenneT tevens verzocht om een aanvullende analyse uit te voeren van de hoeveelheid congestie die op zou treden indien LionLink nu operationeel zou zijn.

Op basis van de verschillende door TenneT uitgevoerde analyses concludeert de ACM dat er voldoende aanwijzingen zijn om de conclusie te rechtvaardigen dat wanneer LionLink wordt gerealiseerd er structurele congestie ontstaat.

De ACM acht het van belang op te merken dat het gaat om het ontstaan van structurele congestie in de toekomst. De goedkeuring van het structureel congestierapport is een stap in een proces dat kan leiden tot het instellen van een aparte biedzone. Een eventueel besluit hiertoe zal genomen worden door de lidstaat, vertegenwoordigd door de minister van Klimaat en Groene Groei. De ACM adviseert voor een dergelijk besluit te nemen zo veel mogelijk zekerheid te verkrijgen over de realisatie van LionLink, en eventuele (verwachte) wijzigingen in de technische opzet en/of marktsituatie bij dat besluit te betrekken.

1. Inleiding en procedure van totstandkoming van dit besluit

- 1 TenneT heeft op 2 september 2024 een rapport ter vaststelling van structurele congestie bij de hybride interconnector LionLink¹ ter goedkeuring ingediend bij de ACM, overeenkomstig artikel 14, zevende lid, van Verordening 2019/943.²
- 2 In dat artikel wordt bepaald dat indien er structurele congestie is vastgesteld door een transmissiesysteembeheerder in een verslag dat door de bevoegde regulerende instanties is goedgekeurd, de lidstaat met vastgestelde structurele congestie maatregelen dient te nemen. Deze kunnen bestaan uit (i) nationale of multinationale actieplannen overeenkomstig artikel 15 van Verordening 2019/943, of (ii) het herzien en wijzigen van de configuratie van zijn biedzone.
- 3 Het structurele congestierapport dat TenneT heeft ingediend, betreft derhalve een verslag van de transmissiesysteembeheerder waarin structurele congestie is vastgesteld en welke ter goedkeuring aan de bevoegde regulerende instantie is voorgelegd.
- 4 Het rapport van TenneT is als bijlage bij dit besluit opgenomen en maakt onderdeel uit van dit besluit.
- 5 De ACM heeft op 4 oktober 2024 vragen aan TenneT gesteld over het structureel congestierapport. TenneT heeft naar aanleiding hiervan op 15 oktober 2024 een toelichting gegeven en op 23 oktober 2024 de vragen schriftelijk beantwoord.
- 6 De ACM heeft op 21 oktober 2024 onderliggende data van de analyse uit het congestierapport en een aanvullende analyse bij TenneT opgevraagd. De ACM en TenneT hebben dit verzoek op 25 oktober 2024 besproken en de ACM heeft het verzoek op 29 oktober 2024 bevestigd. Op 6 november 2024 heeft TenneT de data en de aanvullende analyse bij de ACM aangeleverd. Op 2 december 2024 heeft de ACM hier nadere vragen over gesteld. Op 11 december 2024 heeft TenneT de vragen schriftelijk beantwoord.
- 7 De indeling van dit besluit is als volgt. Hoofdstuk 2 van dit besluit bevat het wettelijk kader. Het ontvangen structurele congestierapport is samengevat in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 bevat de beoordeling van het verzoek tot goedkeuring van het structurele congestierapport en hoofdstuk 5 het dictum.

2. Wettelijk kader

- 8 Uit artikel 14, zevende lid, van Verordening 2019/943 volgt dat indien TenneT in een verslag structurele congestie vaststelt in haar regelzone, na goedkeuring van dit verslag door de bevoegde regulerende instantie, de lidstaat in samenwerking met TenneT, binnen zes maanden na ontvangst van het verslag, hetzij nationale of multinationale actieplannen overeenkomstig artikel 15 van Verordening 2019/943 vaststelt, hetzij de configuratie van zijn biedzone herzielt of wijzigt.
- 9 De regulerende instantie is volgens artikel 2, onder 2, Verordening 2019/943 de instantie die door elke lidstaat wordt aangeduid krachtens artikel 57 lid 1 van Richtlijn (EU) 2019/944. De ACM is

¹ Structural Congestion Report, A report identifying structural congestion for the LionLink project in accordance with Article 14(7) of Regulation (EU) 2019/243 of the European Parliament and the Council of 5 June 2019 on the internal market for electricity (recast).

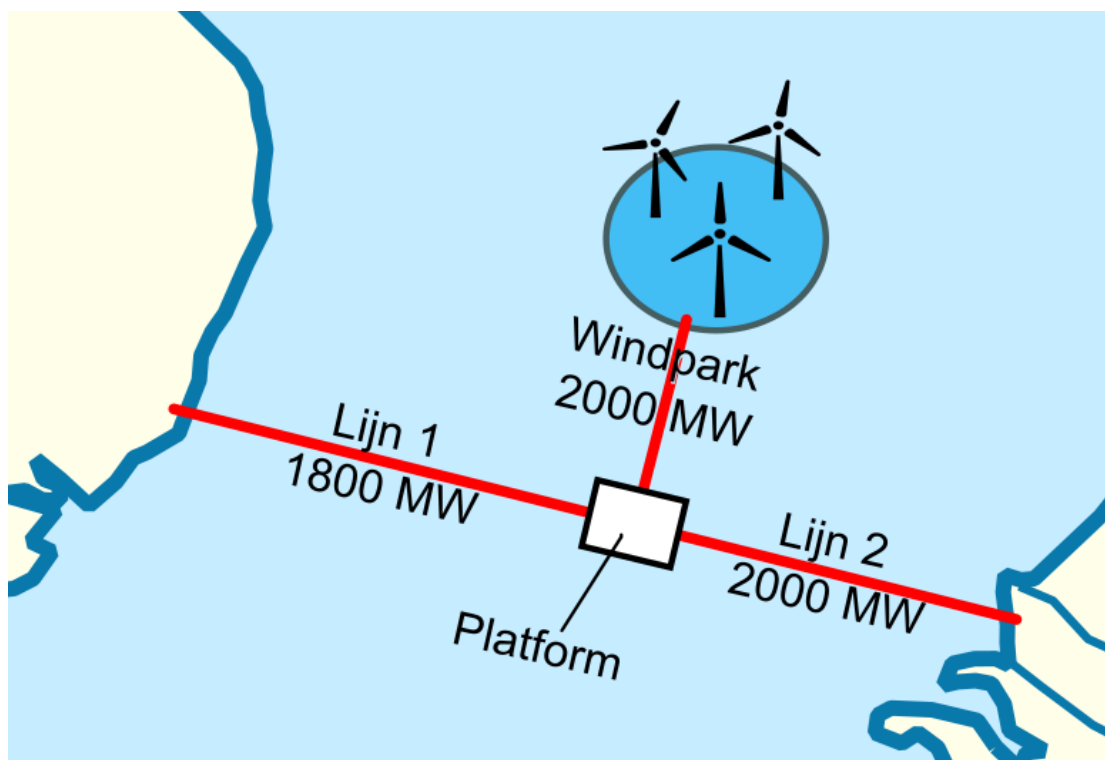
² Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (herschikking).

aangewezen als regulerende instantie³ en derhalve bevoegd om te beslissen over de goedkeuring van het verslag waarin TenneT structurele congestie vaststelt.

- 10 Onder congestie wordt in de Verordening 2019/943 verstaan, een situatie waarin niet aan alle verzoeken van marktdeelnemers betreffende handel tussen netgebieden kan worden voldaan, aangezien de fysieke stromen op de netelementen die niet in deze stromen kunnen voorzien daardoor in aanzienlijke mate zouden worden getroffen.⁴
- 11 Structurele congestie is voorts gedefinieerd als congestie in het transmissiesysteem die ondubbelzinnig kan worden gedefinieerd, voorspelbaar en in geografisch opzicht langdurig stabiel is alsmede herhaaldelijk onder normale elektriciteitssysteemomstandigheden voorkomt.⁵
- 12 Aangezien de netelementen waarop volgens het rapport van TenneT structurele congestie zal optreden zijn gelegen in de Nederlandse exclusieve economische zone, is Verordening 2019/943 van toepassing op de beoordeling van het rapport van TenneT.

3. Het structurele congestierapport

- 13 TenneT ontwikkelt samen met National Grid Ventures (hierna: NGV) een hybride interconnector genaamd 'LionLink'. Deze hybride interconnector zal de elektriciteitsnetwerken van Nederland en het Verenigd Koninkrijk verbinden. Dit gebeurt middels een kabel tussen het Verenigd Koninkrijk en het platform voor de offshore netaansluiting van windpark Nederwiek 3, gelegen in de Nederlandse exclusieve economische zone. Van het platform loopt tevens een kabel naar de Nederlandse kust. Deze kabel dient dus zowel voor de aanlanding van elektriciteit opgewekt door Nederwiek 3, als voor grensoverschrijdende handel van elektriciteit via LionLink. Schematisch is dit onderstaand weergegeven. De volledige opzet van de hybride interconnector is weergegeven in figuur 1 van het rapport.

³ Mededeling implementatie Richtlijn (EU) 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit.

⁴ Artikel 2, onder 4, Verordening 2019/943.

⁵ Artikel 2, onder 6, Verordening 2019/943.

- 14 Door de aard van een hybride interconnector zal naar verwachting congestie optreden op de kabel van het platform naar de Nederlandse kust (Lijn 2). Deze congestie zal optreden als Nederland elektriciteit uit het Verenigd Koninkrijk importeert en tegelijkertijd het Nederlandse offshore windpark elektriciteit produceert, en de import en productie gezamenlijk de capaciteit van Lijn 2 overschrijden.
- 15 Omdat het hier gaat om congestie als gevolg van de aard van een hybride interconnector, brengt TenneT het structurele congestierapport uit buiten het reguliere biedzonebeoordelingsproces.
- 16 TenneT heeft een analyse uitgevoerd om de congestie op de kabel van het platform naar de Nederlandse kust vast te stellen. De analyse volgt de modelbenadering van TenneT's investeringsplan 2024 voor het elektriciteitsnet op land. Er zijn kleine aanpassingen aan het model gemaakt voor het specifieke doel van het structurele congestierapport.
- 17 Om de mogelijke aanwezigheid van structurele congestie te beoordelen, heeft TenneT verschillende stappen uitgevoerd, die als volgt kunnen worden onderscheiden:
 - Elektriciteitsmarktsimulaties om de potentiële toekomstige resultaten voor de elektriciteitsmarkt te modelleren, inclusief het bepalen van de verwachte toegewezen commerciële stroom op LionLink.
 - Een beoordeling van de verwachte stromen op de kabel tussen het Nederlandse elektriciteitsnet op het vasteland en het Nederlandse offshore windmolenpark.
- 18 De uitgevoerde analyses geven een indicatie voor de omvang van de congestie door te bepalen hoe vaak de thermische limiet van de kabel van het platform naar de Nederlandse kust wordt overschreden. In de marktsimulaties is de capaciteit van de kabel daarom op oneindig gezet om het principe van een biedzone, een koperen plaat, na te bootsen. De hoeveelheid capaciteit die aan de markt wordt toegewezen en de 2 GW thermische capaciteit overschrijdt, wordt beschouwd als de hoeveelheid congestie.
- 19 De marktsimulaties heeft TenneT uitgevoerd voor de drie scenario's die ook gebruikt worden voor de investeringsplannen van TenneT en de regionale netbeheerders; Klimaatambitie (afgekort KA35), Nationale Drijfveren (ND35) en Internationale Ambitie (IA35). Voor elk scenario heeft TenneT voor vier klimaatjaren 1995, 2008, 2009 en 2012 simulaties uitgevoerd. Dit brengt het totaal op 12 simulaties.
- 20 De resultaten in het rapport laten zien dat in elk van de scenario's voor elk van de klimaatjaren congestie optreedt. Hoewel de klimaatjaren van invloed zijn op de hoeveelheid congestie, wordt de omvang van de congestie met name bepaald door verschillen in de scenario's. Er is een hogere (vaste en flexibele) vraag in Nederland in het ND35-scenario vergeleken met de andere scenario's, mede door meer elektrolyse capaciteit. Hierdoor is de import van Nederland uit het Verenigd Koninkrijk hoger, waardoor de congestie op de kabel toeneemt.
- 21 De resultaten in het rapport laten zien dat er tussen de 5% en 21% congestie optreedt. Een andere maatstaf is dat er congestie optreedt in 17% tot 39% van de tijd dat er wordt geïmporteerd uit het Verenigd Koninkrijk. De energie die niet getransporteerd kan worden als gevolg van de congestie op de kabel tussen het offshore platform van TenneT en het Nederlandse net op jaarbasis varieert van 257 GWh tot 1946 GWh.
- 22 Op basis van deze analyse concludeert TenneT dat in alle geanalyseerde scenario's voor het HVDC-netwerkelement tussen TenneT's offshore platform (Nederwiek 3) en het Nederlandse onshore netwerk a) geografisch stabiel in de tijd, b) voorspelbaar en c) regelmatig overschrijding van de thermische capaciteit oftewel congestie optreedt. Daarmee wordt volgens TenneT aan de criteria voldaan om structurele congestie vast te stellen, overeenkomstig Verordening 2019/943. Ook

voldoen de resultaten aan de minimale referentie die ACER aanbeveelt voor de identificatie van structurele congestie, namelijk tussen 5 en 10%.⁶

4. Beoordeling

4.1. Inleiding

- 23 Congestie in de zin van Verordening 2019/943 is een situatie waarin niet aan alle verzoeken van marktdeelnemers betreffende handel tussen netgebieden kan worden voldaan, aangezien de fysieke stromen op de netelementen die niet in deze stromen kunnen voorzien daardoor in aanzienlijke mate zouden worden getroffen.⁷
- 24 Een biedzone is het grootste geografische gebied waarin marktdeelnemers in staat zijn energie uit te wisselen zonder capaciteitstoewijzing.⁸ De gedachte hierachter is dat een biedzone als het ware een koperen plaat is waarvoor geldt dat aan alle handelsverzoeken van marktpartijen binnen deze biedzone kan worden voldaan.
- 25 Artikel 14, eerste lid, van Verordening 2019/943 bepaalt dat grenzen tussen verschillende biedzones zijn gebaseerd op structurele congestie op lange termijn in het transmissienet en dat biedzones zelf die structurele congestie niet omvatten.⁹
- 26 Structurele congestie is congestie in het transmissiesysteem die ondubbelzinnig kan worden gedefinieerd, voorspelbaar en in geografisch opzicht langdurig stabiel is alsmede herhaaldelijk onder normale elektriciteitssysteemomstandigheden voorkomt.¹⁰
- 27 Structurele congestie is relevant in de context van de afbakening van biedzones. De analyse van structurele congestie is ook relevant in het kader van artikel 14, zevende lid, van Verordening 2019/943. Op grond van dit artikellid moet een lidstaat waarvoor structurele congestie is vastgesteld namelijk een keuze maken tussen (i) nationale of multinationale actieplannen om de structurele congesties te verminderen of (ii) de configuratie van zijn biedzone te herzien en te wijzigen.
- 28 Er is in Verordening 2019/943 (of in andere regelgeving) geen drempelwaarde opgenomen op basis waarvan kan worden vastgesteld dat op een specifiek netelement sprake is van congestie die structureel van aard is. In de context van de beoordeling in dit besluit zal congestie die in minimaal de eerdergenoemde 5 tot 10% van de tijd optreedt op een specifiek netelement worden beschouwd als een aanwijzing voor congestie die structureel van aard is.

4.2. Hybride interconnector

- 29 Bij het platform van TenneT op zee is een driesprong. Hier komt de verbinding van 1800 MW uit het Verenigd Koninkrijk (Lijn 1), de invoeding van 2000 MW uit het windpark, en de 2000 MW verbinding (Lijn 2) naar Nederland samen. Het door TenneT ingediende congestierapport gaat over structurele congestie op Lijn 2.
- 30 De markt zal de elektriciteit willen verkopen in de biedzone met de hoogste prijs. In het geval dat de prijs in Nederland hoger is dan in het Verenigd Koninkrijk zullen zowel de producenten uit het Verenigd Koninkrijk als het windpark op zee de elektriciteit aan Nederland willen verkopen. Als het windpark op vol vermogen produceert zal de markt graag de 2000 MW uit het windpark en de 1800

⁶ https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/Study_electricity_networks_congestions_definitions.pdf

⁷ Zie artikel 2 onder 4., van Verordening 2019/943.

⁸ Artikel 2, onder 65, Verordening 2019/943.

⁹ Tenzij zij geen effect hebben op aangrenzende biedzones of hun effect bij wijze van tijdelijke vrijstelling wordt beperkt door het gebruik van corrigerende maatregelen en die structurele congesties niet leiden tot vermindering van zone overschrijdende handelscapaciteit overeenkomstig de vereisten van artikel 16 van Verordening 2019/943.

¹⁰ Zie artikel 2, onder 6., van Verordening 2019/943.

MW uit Lijn 1 naar Nederland over Lijn 2 willen transporten. Dit is totaal 3800 MW. Aangezien Lijn 2 een capaciteit van 2000 MW heeft, kan dit technisch niet en ontstaat congestie op Lijn 2. Lijn 2 kan in dit geval dus niet de wens van de markt faciliteren.

- 31 Als het windpark 200 MW of minder produceert en de prijs in Nederland hoger is dan in het Verenigd Koninkrijk dan is er geen congestie op Lijn 2. De totale stroom die de markt wil transporteren over Lijn 2 betreft de 1800 MW uit Lijn 1 en de 200 MW of minder uit het windpark. De totale stroom blijft dan onder de 2000 MW over Lijn 2.
- 32 Wanneer de prijs in het Verenigd Koninkrijk hoger is dan in Nederland wil de markt in de andere richting handelen. De afnemers uit Nederland en het windpark willen hun elektriciteit naar Het Verenigd Koninkrijk transporteren. Dit betreft 2000 MW van Lijn 1 en maximaal 2000 MW van het windpark. Dit is 4000 MW en dit is meer dan de 1800 MW die Lijn 1 aan kan. In dit geval is er congestie op lijn 1.
- 33 Indien Lijn 1 afwezig is, zal er geen congestie op Lijn 2 zijn. Lijn 1 zal dan geen beslag leggen op de capaciteit van Lijn 2 en Lijn 2 is in staat om het volle vermogen van het windpark te transporteren.
- 34 Voor het aantonen van structurele congestie op Lijn 2 dient daarom te worden aangetoond dat a) het aannemelijk is dat in meer dan 5 tot 10% van de tijd de prijs in Nederland hoger is dan in het Verenigd Koninkrijk, b) er gedurende deze tijd meer windproductie is dan 200 MW, en c) Lijn 1, Lijn 2 en het windpark alle drie operationeel zijn.

4.3. Toekomstige congestie

- 35 Lijn 1, het windpark en Lijn 2 bestaan nog niet. Naar verwachting wordt Lijn 2 en het windpark in 2031 gerealiseerd en Lijn 1 eind 2032.
- 36 Indien de ACM een structureel congestierapport goedkeurt, kan de betrokken lidstaat vervolgens overwegen een biedzone grens in te stellen. Bij een dergelijke wijziging dient TenneT congestiebeheersmaatregelen op te stellen en de ACM dient deze goed te keuren. Een doorlooptijd voor dit proces van 3 jaar is realistisch. TenneT had daarom ook in 2029 of 2030 het structureel congestierapport ter goedkeuring kunnen indienen.
- 37 Het is echter wenselijk om voor de aanbesteding van het windpark duidelijkheid te verschaffen of Nederwiek 3 een aparte biedzone wordt of bij de Nederlandse biedzone komt te horen. Daarom heeft TenneT voorafgaand aan de aanbesteding van het windpark het structurele congestierapport bij de ACM ingediend. De ACM zal dit rapport in dit besluit beoordelen.
- 38 De ACM merkt daarbij op dat dit besluit geen zekerheid geeft dat de structurele congestie, en daarmee een eventuele biedzone-indeling, over de gehele periode van het bestaan van Nederwiek 3 van toepassing is. De biedzone-indeling is een Europees proces dat iedere 3 jaar wordt uitgevoerd. Dat betekent dat iedere 3 jaar opnieuw wordt besloten of een biedzone in stand blijft, of wordt gewijzigd. Ook kan niet worden uitgesloten dat de relevante regelgeving gedurende de gehele periode van Nederwiek 3 gewijzigd wordt. In de afgelopen 10 jaar zijn regels rond het vaststellen van de biedzone-indeling bijvoorbeeld tweemaal gewijzigd.

4.4. Methode

- 39 Zoals in de vorige paragraaf is aangegeven, bestaan de betreffende kabels en het windpark nog niet. Het congestierapport is daarom op verwachtingen gebaseerd. Dit is in tegenstelling tot een eerder besluit van de ACM over structurele congestie dat was gebaseerd op een structureel congestierapport dat een bestaand net en gerealiseerde stromen beschreef.¹¹

¹¹ <https://www.acm.nl/nl/publicaties/goedkeuring-structurele-congestierapport-tennet-tso>

- 40 De ACM hecht er daarom belang aan dat de analyse van structurele congestie tweeledig is. Enerzijds moet worden aangetoond dat met de huidige marktomstandigheden en wind op de Noordzee het aannemelijk is dat er structurele congestie zou zijn. De ACM acht marktgegevens vanaf 2023 representatief. De jaren 2020 tot en met 2022 zijn niet representatief gelet op de Covid-19 pandemie en de energiecrisis als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Op deze analyse wordt verder ingegaan in paragraaf 4.6.
- 41 Anderzijds zijn er redenen om te verwachten dat de prijsverschillen tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk in de toekomst veranderen. De toename van duurzame productie en de uitfasering van bestaande fossiele productie zal een gevolg hebben voor de prijzen. De ontwikkelingen in beide landen zullen naar alle waarschijnlijkheid niet gelijklopen, waardoor andere prijsverschillen in de toekomst aannemelijk zijn. Aangezien de congestie veroorzaakt wordt door het verschil in de prijs tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk, kan een relatief kleine prijsverandering een groot gevolg hebben voor de congestie aangezien de prijsverschillen over het algemeen op dit moment niet groot zijn. TenneT heeft daarom marktsimulaties voor het 2035 uitgevoerd op basis van scenario's. Op deze analyse wordt verder ingegaan in de volgende paragraaf.

4.5. Marktanalyse voor 2035

- 42 Aangezien Lijn 1 naar verwachting in 2032 in gebruik genomen wordt, dient TenneT aan te tonen dat er dan op Lijn 2, onder normale marktomstandigheden, sprake is van structurele congestie. TenneT doet dit in het structureel congestierapport aan de hand van marktsimulaties. Deze simulaties baseert TenneT op scenario's in combinatie met klimaatjaren. Dit zijn historische jaren met een representatief weerpatroon.
- 43 Om de ontwikkelingen van het toekomstige energiesysteem in Nederland in kaart te brengen, maakt TenneT dus gebruik van scenario's. Hiervoor neemt TenneT de scenario's uit het investeringsplan 2024 (IP2024). In dit plan onderbouwt TenneT aan de hand van de scenario's de investeringen die zij de komende vijf jaar gaat uitvoeren om aan haar wettelijke taken in de toekomst te kunnen blijven voldoen. Hiervoor zijn drie scenario's ontwikkeld: Klimaatambitie (KA), Nationale drijfveren (ND) en Internationale ambitie (IA). Deze scenario's onderscheiden zich in de mate van elektrificatie, de groei van niet-fossiele energiebronnen en de beschikbaarheid van flexibiliteit. Ook de ontwikkelingen van de energiesystemen in de buurlanden zijn van belang. Hier heeft TenneT gebruik gemaakt van diverse bronnen. Voor Duitsland heeft TenneT gebruik gemaakt van het *Netzentwicklungsplan 2023*. Voor de andere buurlanden, inclusief het Verenigd Koninkrijk, heeft TenneT het scenario *National Trends 2040* (NT2040) uit het *Ten Years Network Development Plan 2022* (TYNDP 2022) gebruikt. De ACM merkt hierbij op dat de uitkomsten van het TYNDP 2022 er bij de Europese Commissie toe geleid heeft om LionLink op te nemen in de zesde Unie-brede lijst van *Projects of Common Interest* en *Projects of Mutual Interest*.¹²
- 44 Het gebruik van scenario's om ontwikkelingen in de toekomst te beschrijven is een erkend gangbare praktijk. Zowel de Europese als de Nederlandse regelgeving stellen het dan ook verplicht bij het opstellen van de netwerkontwikkelingsplannen. Scenario's zijn geen voorspellingen van de toekomst, maar beschrijven mogelijke paden voor de ontwikkeling van het energiesysteem in de toekomst. De ACM oordeelt dan ook niet of de scenario's juist zijn, enkel dat TenneT ze als aannames in het marktmodel voor de simulaties voor 2035 heeft meegenomen.
- 45 De ACM plaatst wel een kanttekening bij de keuze van TenneT om in de simulaties uit te gaan van impliciete marktkoppeling met het Verenigd Koninkrijk. Deze impliciete marktkoppeling is sinds het uittreden van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie, komen te vervallen en zou vervangen moeten zijn door *Multi-Region Loose Volume Coupling* (MRVLC). Dit is nu nog in onderhandeling tussen het Verenigd Koninkrijk en de EU. TenneT merkt hierbij op dat de huidige status quo, expliciete marktkoppeling, naar alle waarschijnlijkheid ongeveer dezelfde uitkomsten geeft, omdat

¹² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401041 (p.7)

marktdeelnemers redelijk efficiënt zijn in het maximaliseren van hun economische positie in het Verenigd Koninkrijk en Nederland.

- 46 De scenario's liggen aan de basis van het marktmodel voor de simulaties. Met behulp van een marktmodel simuleert TenneT de werking van de Europese elektriciteitsmarkt. Voor elk uur worden de verdeling van prijsgevoelige opwek gesimuleerd en de vraag per scenario voor elk uur van het gemodelleerde jaar bepaald. Om de capaciteit op de biedzonegrenzen binnen het wisselstroomnetwerk te bepalen gebruikt TenneT in het model de stroomgebaseerde marktkoppeling (*flow-based market coupling* (FB-MC)). Om de afhankelijkheden van de stromen op de biedzones buiten het wisselstroomnetwerk mee te nemen wordt in het model geavanceerde hybride koppeling (*advanced hybrid coupling* (AHC)) voor grensoverschrijdende gelijkstroomverbindingen toegepast. Volgens TenneT wordt op deze manier de afhankelijkheden tussen alle biedzones onderling in Nederland geborgd. De ACM constateert dat de bovengenoemde keuzes van TenneT in het marktmodel in voldoende mate de elektriciteitsstromen in het jaar 2035 representeren.
- 47 De uitkomsten van de simulaties voor het jaar 2035 laten in de drie scenario's zien dat er tussen de 5% en 21% van de totale uren op jaarbasis congestie optreedt. Aangezien dit pas over 10 jaar is en in de tussentijd zowel wet- en regelgeving als wel de markt fundamenteel kunnen veranderen heeft de ACM TenneT verzocht een analyse van de huidige situatie te doen. Op deze analyse gaat de ACM in de volgende paragraaf in.

4.6. Analyse huidige marktsituatie

- 48 Op verzoek van de ACM heeft TenneT een aanvullende analyse uitgevoerd over de periode van 1 juli 2023 tot en met 1 juli 2024. Hierbij heeft TenneT de gerealiseerde *day-ahead* prijzen uit Nederland en het Verenigd Koninkrijk gebruikt. Voor de windproductie heeft TenneT de gerealiseerde windproductie van de Noordzee genomen en geschaald naar de 2000 MW productievermogen van Nederwiek 3.
- 49 Zoals in paragraaf 4.2 toegelicht ontstaat er naar verwachting congestie als de elektriciteitsprijs in Nederland hoger ligt dan in het Verenigd Koninkrijk en er meer dan 200 MW windproductie is. Uit de analyse van TenneT blijkt dat dit in de huidige situatie ca. 30% van de tijd het geval is en er dus congestie op Lijn 2 zou optreden.
- 50 Daarnaast heeft TenneT voor de huidige situatie een analyse uitgevoerd waarbij in plaats van de prijsverschillen tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk, het gebruik van BritNed, een bestaande interconnector tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk, worden gebruikt als indicator voor de elektriciteitsstromen over LionLink. Uit deze analyse komt naar voren dat er 16% van de tijd congestie zou optreden op Lijn 2 als deze op dezelfde manier gebruikt wordt als BritNed.
- 51 Beide analyses nemen niet mee wat het effect van Lijn 1, het windpark, en Lijn 2 zou zijn geweest op het prijsverschil tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Naar verwachting zou het prijsverschil tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk kleiner zijn dan gerealiseerd in de afgelopen twee jaar omdat Lijn 1 en Lijn 2 meer arbitrage mogelijkheden geven tussen de twee landen. Daarom moeten deze analyses in samenhang worden gezien met de marktsimulaties beschreven in de vorige paragraaf.

4.7. Conclusie

- 52 Gezien de opzet van een hybride interconnector treedt er onder bepaalde omstandigheden congestie op. Bij LionLink zal dat het geval zijn op momenten dat er elektriciteit uit het Verenigd Koninkrijk wordt geïmporteerd en het windpark tevens minimaal 200 MW produceert.
- 53 TenneT heeft marktsimulaties uitgevoerd op basis van verschillende scenario's en klimaatjaren om te berekenen hoe vaak er congestie optreedt wanneer LionLink en het windpark operationeel zijn. In alle gevallen volgt uit de berekeningen dat de frequentie waarmee congestie optreedt voldoet aan de

minimum ondergrens voor het vaststellen van structurele congestie van 5% van de uren. In een van de drie scenario's ligt het percentage ruim boven de hogere ondergrens van 10% van de uren.

- 54 Het uitvoeren van marktsimulaties is een gebruikelijke manier om een inschatting te maken van de situatie van de toekomst. Ze zijn uiteraard geen perfecte voorspeller, en bovendien zijn er ook onzekerheden ten aanzien van de scenario's waar ze op gebaseerd zijn. De ACM heeft daarom TenneT verzocht om een aanvullende analyse uit te voeren van de hoeveelheid congestie die op zou treden indien LionLink nu operationeel zou zijn. Daaruit volgt dat ruim voldaan zou worden aan de hogere ondergrens van 10%.
- 55 Op basis van de verschillende door TenneT uitgevoerde analyses concludeert de ACM dat er voldoende aanwijzingen zijn om de conclusie te rechtvaardigen dat wanneer LionLink wordt gerealiseerd er structurele congestie ontstaat.
- 56 De ACM acht het van belang op te merken dat het gaat om het ontstaan van structurele congestie in de toekomst. Het daadwerkelijk ontstaan van structurele congestie is afhankelijk van de realisatie van LionLink oftewel Lijn 1. Zonder Lijn 1 heeft Lijn 2 altijd genoeg capaciteit om de door het windpark opgewekte elektriciteit te transporteren. Daarnaast kunnen eventuele wijzigingen in de technische opzet, zoals aanpassing van het vermogen van het windpark of van de capaciteit van de kabels van invloed zijn op (de mate waarin) congestie ontstaat. Ten slotte is ook de marktsituatie in beide landen van invloed.
- 57 De goedkeuring van het structureel congestierapport is een stap in een proces dat kan leiden tot het instellen van een aparte biedzone. Een eventueel besluit hiertoe zal genomen worden door de lidstaat, vertegenwoordigd door de minister van Klimaat en Groene Groei. De ACM adviseert voor een dergelijk besluit te nemen zo veel mogelijk zekerheid te verkrijgen over de realisatie van LionLink, en eventuele (verwachte) wijzigingen in de technische opzet en/of marktsituatie bij dat besluit te betrekken.

5. Dictum

- 58 Op basis van de voorgaande overwegingen over de inhoud van het structureel congestierapport en onder de aanname dat de hybride interconnector LionLink en de daaraan te koppelen windparken worden gerealiseerd conform de beschrijving in het structureel congestierapport, concludeert de Autoriteit Consument en Markt dat er voldoende aanwijzingen zijn om de conclusie te rechtvaardigen dat er structurele congestie zal ontstaan. Derhalve keurt de Autoriteit Consument en Markt het structureel congestierapport goed.
- 59 Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts publiceert de Autoriteit Consument en Markt dit besluit op de internetpagina van de Autoriteit Consument en Markt.
- 60 Dit besluit treedt in werking op de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin deze is medegedeeld.

's-Gravenhage,
Datum: 25 maart 2025

Hoogachtend,

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

dr. B.L.K. Vroomen
Plaatsvervangend Directeur Directie Toezicht Energie

Als u belanghebbende bent, kunt u bezwaar maken tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde bezwaarschrift naar de Autoriteit Consument en Markt, Directie Juridische Zaken, postbus 16326, 2500 BH Den Haag. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. In uw bezwaarschrift kunt u de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.